

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (quasi - experimental research) ชนิดก่อน-หลัง มีกลุ่มควบคุม (pretest-posttest design)

ลักษณะประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้เป็นผู้ป่วยสูงอายุโรคกล้ามเนื้อหัวใจตาย ทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มาเข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยหนักโรคหัวใจและหลอดเลือด หอผู้ป่วยกึ่งวิกฤติโรคหัวใจและหลอดเลือด หอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย และหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง งานการพยาบาลอายุรศาสตร์ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ในระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2542 จำนวน 20 ราย กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติดังนี้

1. เป็นผู้สูงอายุชายและหญิงที่อายุ 60 ปีขึ้นไป
2. สามารถเข้าใจและสื่อสารภาษาไทยได้
3. เป็นผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายที่ยังอยู่ใน 24 ชั่วโมงแรกหลังจากเข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยหนักโรคหัวใจและหลอดเลือด หรือหอผู้ป่วยกึ่งวิกฤติโรคหัวใจและหลอดเลือด โดยไม่มีภาวะแทรกซ้อน ได้แก่ หัวใจเต้นผิดจังหวะอย่างรุนแรงที่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเลือดที่ออกจากหัวใจ ภาวะหัวใจวาย ช็อค อาการเจ็บอกจากกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดยังคงอยู่ หรือเกิดซ้ำขึ้นอีก หรือถ้ามีภาวะแทรกซ้อนดังกล่าว ต้องได้รับการแก้ไขแล้ว

4. อัตราการเต้นของหัวใจอยู่ในช่วง 60 - 100 ครั้ง/นาที ขณะพัก

5. เป็นผู้ป่วยที่เต็มใจและยินดีให้ความร่วมมือในการศึกษาครั้งนี้

เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างตามกำหนดแล้ว เลือกผู้ป่วยเข้ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่ม (random assignment) โดยจับสลากที่ทำเตรียมไว้ แบบไม่แทนที่

ถ้าผู้ป่วยจับสลากได้เลขที่จัดเข้ากลุ่มทดลอง ซึ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของคิง และเมื่อได้เลขที่จัดเข้ากลุ่มควบคุม โดยกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มนี้จะได้รับการพยาบาลตามปกติ และกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มถูกจัดให้มีลักษณะที่เหมือนกันหรือใกล้เคียงกันในเรื่องให้มีอายุเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน แตกต่างกันไม่เกิน 10 ปี และมีบริเวณการตายของกล้ามเนื้อหัวใจตำแหน่งเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน โดยการวินิจฉัยจากแพทย์ ทำการจับกลุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่มจนได้กลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำนวนกลุ่มละ 10 ราย (Dempsey & Dempsey, 1992) ซึ่งในการศึกษาค้างนี้ได้กลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนดมาทั้งหมด 27 ราย แต่ได้ทำการคัดกลุ่มตัวอย่างออกจากการศึกษา จำนวน 7 ราย เนื่องจากไม่สามารถให้ความร่วมมือในการศึกษาจนกระทั่งเสร็จสิ้น 2 ราย ถึงแก่กรรม 2 ราย และไม่สามารถจัดเข้าคู่กัน (matching) ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำนวน 3 ราย คงเหลือเป็นผู้ป่วยกลุ่มทดลอง 10 ราย และกลุ่มควบคุม 10 รายดังกล่าว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 4 ชุด คือ

1. แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วยสูงอายุ ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพสมรส ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัวต่อเดือน การจ่ายค่ารักษา และบริเวณการตายของกล้ามเนื้อหัวใจ

2. แผนการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของคิง เป็นแผนการพยาบาลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยกำหนดแนวทางการปฏิบัติการพยาบาลต่อผู้ป่วย ที่ผ่านกระบวนการปฏิสัมพันธ์อย่างมีเป้าหมายระหว่างพยาบาลกับผู้ป่วยเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน โดยมีการกำหนดปัญหา ตั้งเป้าหมาย และวิธีการแก้ปัญหาพร้อมกัน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายและการประเมินผล โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติดังต่อไปนี้

- 2.1 การสร้างสัมพันธภาพ และการแลกเปลี่ยนข้อมูล พยาบาลกับผู้ป่วยจะพบกันและมีปฏิสัมพันธ์กัน โดยพยาบาลเข้าไปแนะนำตนเองให้ผู้ป่วยรู้จักและพยายามสร้างสัมพันธภาพที่ดี ในการปฏิสัมพันธ์กันพยาบาลกับผู้ป่วยจะอาศัยการติดต่อสื่อสารทั้งด้วยวาจา หรือท่าที่ แลกเปลี่ยนการกระทำ (action) และการตอบสนอง (reaction) พยาบาลแจ้งให้ผู้ป่วยทราบว่าพยาบาลมีความเข้าใจ และตระหนักถึงการเจ็บป่วยของผู้ป่วย พร้อมทั้งจะร่วมมือกับผู้ป่วยแก้ปัญหา นั้น ทั้งนี้ผู้ป่วยจำเป็นต้องรายงานถึงปัญหาที่รบกวนต่างๆ ร่วมกับการประเมินปัญหาของพยาบาล

- 2.2 การกำหนดปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาพร้อมกัน การกำหนดปัญหานั้นขึ้นอยู่กับผล

การประเมิน ปัญหาใดที่ผู้ป่วยรู้สึกว่าการสร้างความลำบากให้กับผู้ป่วยมากที่สุดเป็นปัญหาที่ต้องเน้นในการให้การพยาบาล ส่วนการกำหนดวิธีการแก้ปัญหาจะคำนึงถึงความต้องการของผู้ป่วย ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

2.2.1 การตั้งเป้าหมายร่วมกัน (mutual goal setting) พยาบาลเปิดโอกาสหรือกระตุ้นให้ผู้ป่วยได้เสนอเป้าหมายของตนเอง และได้ทราบถึงเป้าหมายของพยาบาลในการจัดการกระทำต่อปัจจัยที่เป็นปัญหา ถ้าพบว่าเป้าหมายของพยาบาลกับผู้ป่วยไม่สอดคล้องกัน จะร่วมกันพิจารณากำหนดเป้าหมายที่เป็นไปได้ และทั้งสองฝ่ายยอมรับ

2.2.2 การเสนอวิธีการแก้ปัญหาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย หากผู้ป่วยไม่สามารถเสนอวิธีการแก้ปัญหาหรือระบุความช่วยเหลือของพยาบาลที่จะช่วยให้บรรลุเป้าหมาย พยาบาลจะต้องเสนอวิธีการแก้ไขที่เหมาะสมสำหรับแต่ละปัญหา รวมทั้งให้อำนาจให้ผู้ป่วยได้รับข้อมูลตามที่ต้องการ เพื่อเพิ่มแหล่งประโยชน์ให้ผู้ป่วยมีการรับรู้และตัดสินใจต่อปัญหานั้น

2.2.3 การเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่ช่วยให้บรรลุเป้าหมาย พยาบาลกับผู้ป่วยจะตกลงเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่ทั้งสองฝ่ายยอมรับร่วมกัน

2.3 การปฏิสัมพันธ์ที่มุ่งสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย หมายถึงการที่พยาบาลกับผู้ป่วยปฏิบัติกิจกรรมตามบทบาทของตนเองตามที่ตกลงร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

2.4 การประเมินผล หมายถึงการที่พยาบาลและผู้ป่วยร่วมกันประเมินผลการปฏิบัติว่าสำเร็จตามเป้าหมายที่ร่วมกันตั้งไว้หรือไม่ มีสิ่งใดที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติและช่วยกันหาวิธีจัดการอุปสรรคนั้น

3. แบบวัดความพึงพอใจในชีวิต วัดโดยใช้แบบวัดความพึงพอใจในชีวิต (Life Satisfaction Index A : LSIA) ตามแนวคิดของนิวการ์เทนและคณะ (Neugarten et al. ,1961) ความมุ่งหมายของแบบทดสอบนี้ ผู้สร้างได้สร้างขึ้น เพื่อวัดระดับความพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ จากการวิเคราะห์เครื่องมือพบว่า มาตรฐานประมาณค่า LSIA นี้มีข้อดีหลายอย่าง ซึ่งรวมถึงค่าความเที่ยง (reliability) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับมาตรฐานประมาณค่าชนิดอื่น (ประภาเพ็ญสุวรรณ , 2537) รวมทั้งค่าความตรง (validity) ของเครื่องมือวัดพึงพอใจในชีวิตนั้นเป็นการวัดสิ่งชีวิตที่เห็นได้ชัดเจน โดยผลการศึกษาในต่างประเทศรายงานว่าแบบสอบถามนี้มีค่าสหสัมพันธ์ .57 กับ Geriatric Center Marale Scale (GCMS) และมีค่าสหสัมพันธ์ .94 กับ Life Satisfaction Index Z (Lawton , 1972 อ้างใน ศรีเรือน แก้วกังวาล , 2533) ส่วนการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบประเมินความพึงพอใจในชีวิต LSIA ที่ผ่านการนำเครื่องมือมาวิเคราะห์ปัจจัยแล้วโดย อาดัมส์ (Adams, 1969) โดยศรีเรือน แก้วกังวาล (2533) ได้ทำการแปลแบบสอบถามนี้เป็นภาษาไทย

และใช้ในการวิจัยกับผู้สูงอายุไทย โดยได้หาค่าความเที่ยงของกลุ่มผู้สูงอายุไทยได้ค่า .86 ได้ข้อคำถามทั้งสิ้น 18 ข้อคำถาม ครอบคลุมองค์ประกอบความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ 4 ด้านคือ

3.1 ด้านภาวะอารมณ์ ประกอบด้วย 6 ข้อ เกี่ยวกับความรู้สึกมีความสุข มีความพึงพอใจในชีวิตในปัจจุบัน หรือความเบื่อหน่ายท้อถอยในชีวิต

3.2 ด้านความรื่นรมย์ในชีวิต ประกอบด้วย 6 ข้อ เกี่ยวกับความสนใจ การวางแผน และการคาดหวังต่อกิจกรรมต่างๆ ที่กระทำในปัจจุบันและอนาคต การยอมรับตนเองและการมองภาพลักษณ์ของตน

3.3 ด้านความสอดคล้องระหว่างความต้องการและสัมฤทธิ์ผล ประกอบด้วย 3 ข้อ เกี่ยวกับความคิดความรู้สึกต่ออดีตที่ผ่านมา

3.4 ด้านความตั้งใจและอดทนในชีวิต ประกอบด้วย 3 ข้อ คือทัศนคติต่อการต่อสู้และอดทนในชีวิตของตนเอง

โดยมีคำถามทางด้านบวกทั้งหมด 11 ข้อคำถาม คือ 1) เมื่ออายุมากขึ้นฉันรู้สึกสบายมากกว่าที่เคยคิดไว้ 2) ฉันได้เรียนรู้จากอุปสรรคของชีวิตมากกว่าคนอื่นๆ ที่ฉันรู้จัก 3) ฉันรู้สึกสุขสบายเหมือนเมื่ออายุน้อยอยู่ 4) ปัจจุบันนี้เป็นเวลาที่ดียิ่งที่สุดในชีวิตของฉัน 5) ฉันหวังว่าในอนาคตจะมีอะไรดีๆ เกิดขึ้นกับฉัน 6) สิ่งต่างๆ ที่ฉันทำยังคงเป็นสิ่งที่น่าสนใจเหมือนเช่นเคย 7) เมื่อหวนนึกถึงความหลังฉันรู้สึกชื่นชมตัวเองมากอยู่ 8) หากตั้งต้นชีวิตใหม่ได้ ฉันก็ไม่ขอกลับไปตั้งต้นอีก 9) ฉันยังดูกระฉับกระเฉงดีเมื่อเปรียบเทียบกับคนวัยเดียวกัน 10) ฉันยังทำแผนการที่จะทำอะไรๆ ในเวลาข้างหน้าอยู่อีก 11) ฉันได้รับความสมหวังในชีวิตไม่ใช่น้อย และมีข้อคำถามทางด้านลบ 7 ข้อคำถาม คือ 1) ปัจจุบันนี้เป็นเวลาที่เหงาหงอยที่สุดในชีวิตของฉัน 2) ชีวิตของฉันควรจะสุขสบายมากกว่าที่เป็นอยู่เวลานี้ 3) สิ่งที่ทำส่วนมากซ้ำซากน่าเบื่อหน่าย 4) ฉันรู้สึกตัวว่าแก่เฒ่าและค่อนข้างอ่อนแรง 5) หวนนึกถึงความหลังแล้ว ฉันไม่ได้สมหวังในสิ่งสำคัญๆ ที่อยากได้ 6) เมื่อเปรียบเทียบกับคนอื่นแล้ว ฉันเศร้าสร้อยบ่อยมากกว่าเขา 7) ใครๆ จะว่าอย่างไรก็ตาม ฉันรู้สึกว่าคนโดยทั่วไป กำลังเลวลง ไม่ใช่ดีขึ้น แบบวัดความพึงพอใจในชีวิตนี้ แต่ละข้อจะมีคำตอบให้เลือกตอบ 3 ประการ คือ

จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบมากที่สุด

ไม่จริง หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบมากที่สุด

ไม่แน่ใจ หมายถึง ข้อความนั้นบางครั้งก็ตรงกับความรู้สึกแต่บางครั้งไม่เป็น

เกณฑ์การให้คะแนนความพึงพอใจในชีวิต มีดังนี้

การให้คะแนนคำถามทางบวก คือ

จริง	ให้ คะแนน	3
ไม่แน่ใจ	ให้ คะแนน	2
ไม่จริง	ให้ คะแนน	1

การให้คะแนนแบบคำถามทางลบ คือ

จริง	ให้ คะแนน	1
ไม่แน่ใจ	ให้ คะแนน	2
ไม่จริง	ให้ คะแนน	3

4. แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน วัดโดยใช้ดัชนีบาร์เทล เอดีแอล (The Barthel ADL Index) ซึ่งมาร์โฮนีและบาร์เทล (Mahoney & Barthel, 1965) สร้างตั้งแต่ปี ค.ศ. 1965 เพื่อใช้วัดระดับของความสามารถในการดูแลตนเอง ภายใต้ข้อจำกัดของการเคลื่อนไหวและความเสื่อมทางกายภาพ ประกอบด้วยการประเมินกิจวัตรประจำวัน 10 กิจกรรม แต่ละกิจกรรมจะมีคะแนนแตกต่างกันขึ้นกับการต้องการความช่วยเหลือในกิจกรรมนั้นๆ ซึ่งแบบวัดบาร์เทลที่เป็นต้นฉบับมีคะแนนรวมความสามารถเต็ม 100 คะแนน ความสามารถต่ำสุด 0 คะแนน แต่สำหรับการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ใช้ดัชนีบาร์เทลเอดีแอลที่แปลและดัดแปลงเป็นภาษาไทย โดย สุทธิชัย จิตะพันธุ์กุล และคณะ (Jitapunkul et al., 1994) ซึ่งคณะผู้ดัดแปลงได้หาค่าความเที่ยงสังเกตของการสังเกต (interrater reliability) ได้เท่ากับ .79

โดยการให้คะแนนในแต่ละกิจกรรมมีดังนี้ การรับประทานอาหาร 2 คะแนน การลุกนั่งจากที่นอน หรือจากเตียงไปยังเก้าอี้ 3 คะแนน การเคลื่อนที่ภายในห้อง 3 คะแนน การสวมใส่เสื้อผ้า 2 คะแนน การอาบน้ำเช็ดตัว 1 คะแนน สุขวิทยาส่วนบุคคล 1 คะแนน การใช้ห้องสุขาหรือกระโถน 2 คะแนน การกลืน การถ่ายอุจจาระในระยะ 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา 2 คะแนน การกลืนปัสสาวะในระยะ 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา 2 คะแนน การขึ้นลงบันได 1 ชั้น 2 คะแนน รวมทั้งหมด 20 คะแนน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินผู้ป่วยสูงอายุโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายในระยะเฉียบพลันไม่สามารถทำกิจกรรมการขึ้นลงบันไดได้ จึงตัดกิจกรรมนี้ออกไปเหลือ 9 กิจกรรม คะแนนเต็ม 18 คะแนน

การประเมินผล โดยการสังเกต การสอบถาม และให้คะแนนตามระดับความสามารถ กิจกรรมการเคลื่อนที่ภายในห้อง และการลุกนั่งจากที่นอน หรือจากเตียงไปเก้าอี้ มี 4 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1	ให้คะแนน 0
ระดับที่ 2	ให้คะแนน 1

ระดับที่ 3 ให้คะแนน 2

ระดับที่ 4 ให้คะแนน 3

กิจกรรมการรับประทานอาหาร การสวมใส่เสื้อผ้า การใช้ห้องสุขาหรือกระโถน การกลืน การถ่ายอุจจาระในระยะ 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา การกลืนปัสสาวะในระยะ 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา ประเมิน 3 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 ให้คะแนน 0

ระดับที่ 2 ให้คะแนน 1

ระดับที่ 3 ให้คะแนน 2

กิจกรรมการอาบน้ำเช็ดตัว และกิจกรรมสุขวิทยาส่วนบุคคล ประเมิน 2 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 ให้คะแนน 0

ระดับที่ 2 ให้คะแนน 1

การควบคุมคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แผนการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของคิง

การทดสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) ผู้วิจัยนำแผนการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของคิง และผ่านการพิจารณาแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งประกอบด้วยอาจารย์พยาบาลที่เชี่ยวชาญทางด้านทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของคิง 2 ท่าน ด้านการพยาบาลผู้สูงอายุ 2 ท่าน ด้านการพยาบาลจิตเวช 1 ท่าน พิจารณาและตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงแก้ไข และนำผลมาพิจารณาแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงให้สมบูรณ์ขึ้น

แบบวัดความพึงพอใจในชีวิต

ผู้วิจัยนำแบบวัดความพึงพอใจในชีวิตที่ทำการแปลและดัดแปลงเป็นภาษาไทยโดย ศรีเรือน แก้วกังวาล (2533) นำมาหาความเที่ยง (reliability) ข้ำ โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามเพื่อวัดความพึงพอใจในชีวิตไปทดลองใช้กับผู้สูงอายุที่มีคุณสมบัติเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในการวิจัย จำนวน 10 คน แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach 's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .75 และหลังจากทำการวิจัยแล้วได้หาค่าความเชื่อมั่นซ้ำอีกครั้งได้เท่ากับ .76

แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน

ผู้วิจัยนำดัชนีบาร์เทิลเอดีแอล (The Barthel ADL Index) ของสุทธิชัย จิตะพันธุ์กุลและคณะ (Jitapunkul, et al., 1994) ซึ่งได้หาค่าความตรงด้านเนื้อหาและได้มีการปรับปรุงแก้ไขจนมีความเหมาะสมที่จะประเมินผู้สูงอายุไทย แล้วนำมาหาความเที่ยง (reliability) ซ้ำ โดยผู้วิจัยนำแบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ไปทดลองใช้กับผู้ป่วยสูงอายุที่มีคุณสมบัติเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในการศึกษา จำนวน 10 คน แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .83 และหลังจากทำการวิจัยแล้วได้หาค่าความเชื่อมั่นซ้ำอีกครั้งได้เท่ากับ .82

การเตรียมผู้ช่วยวิจัย ทำการเตรียมผู้ช่วยวิจัย 1 ท่าน ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาการพยาบาลผู้สูงอายุ เพื่อช่วยประเมินความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันและความพึงพอใจในชีวิต ผู้วิจัยทำการทดสอบความเที่ยงของการสังเกต (interrater reliability) ระหว่างผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย เพื่อให้เกิดความเข้าใจและประเมินได้ตรงกัน โดยได้ค่าความเที่ยงของการสังเกตเท่ากับ 1 และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้ช่วยวิจัยไม่ทราบว่ากลุ่มตัวอย่างนั้นเป็นกลุ่มทดลองหรือกลุ่มควบคุม

สถานที่เก็บข้อมูล

หอผู้ป่วยหนักโรคหัวใจและหลอดเลือด หอผู้ป่วยกึ่งวิกฤติโรคหัวใจและหลอดเลือด หอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย และหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง งานการพยาบาลอายุรศาสตร์ โรงพยาบาลมหาสารคาม จังหวัดร้อยเอ็ด

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวจากคณบดี คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงคณบดีคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขออนุมัติเก็บข้อมูลในการทำวิจัย
2. เมื่อได้รับหนังสืออนุมัติจากคณบดี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้วิจัยขอพบหัวหน้างานบริการพยาบาล หัวหน้างานการพยาบาลอายุรศาสตร์ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการวิจัย

3. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย รายละเอียดในการรวบรวมข้อมูลต่อหัวหน้าหอผู้ป่วยหนักโรคหัวใจและหลอดเลือด หัวหน้าหอผู้ป่วยอายุรกรรมทั้งชายและหญิง เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย

4. ผู้วิจัยสำรวจรายชื่อผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตาย และสำรวจคุณสมบัติของผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยหนักโรคหัวใจและหลอดเลือด งานการพยาบาลอายุรศาสตร์ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ เลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนด แล้วจัดกลุ่มตัวอย่างเข้าสู่กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยวิธีจับสลากคือ เมื่อจับได้เลขที่จัดเข้ากลุ่มทดลองและถ้าจับได้เลขที่จัดเข้ากลุ่มควบคุม จากนั้นผู้วิจัยจะติดตามเยี่ยมผู้ป่วย การพบกันครั้งแรกระหว่างผู้วิจัยกับผู้ป่วยจะอยู่ในช่วงเวลาไม่เกิน 24 ชั่วโมง นับจากการย้ายผู้ป่วยเข้าในหอผู้ป่วยหนักโรคหัวใจและหลอดเลือด

5. ผู้วิจัยดำเนินการกับกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มควบคุมดังนี้

5.1 เมื่อผู้วิจัยพบกับผู้ป่วยครั้งแรก ได้แนะนำตัวและแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความร่วมมือในการเข้าร่วมวิจัย รวมทั้งแจ้งการพิทักษ์สิทธิของผู้ป่วยที่เข้าร่วมงานวิจัย หากผู้ป่วยยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

5.2 ผู้วิจัยแจ้งให้ผู้ป่วยทราบถึงขั้นตอนการวิจัยที่ต้องปฏิบัติ ซึ่งได้แก่ การตอบแบบสอบถามต่างๆ คือ แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบวัดความพึงพอใจในชีวิต และแบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน โดยผู้วิจัยได้อธิบายถึงวิธีการตอบแบบสอบถามอย่างละเอียด

5.3 ผู้วิจัยให้ผู้ป่วยตอบแบบสอบถามต่างๆ โดยใช้วิธีการอ่านให้ฟังแล้วให้เลือกตอบ หลังจากการตอบแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบ ถ้าพบว่าข้อใดตอบไม่ครบได้ขอให้ตอบจนครบหากไม่ขัดข้อง การตอบแบบสอบถามใช้เวลาประมาณ 20 - 40 นาที

5.4 เปิดโอกาสให้ซักถามข้อความที่ไม่เข้าใจได้ตลอดเวลาระหว่างการตอบแบบสอบถาม

6. ผู้วิจัยดำเนินการกับกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลอง ดังนี้

6.1 ผู้วิจัยดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ 5.1-5.3 ในกลุ่มควบคุม

6.2 ภายหลังจากตอบข้อคำถามตามแบบสอบถามต่างๆแล้ว ผู้วิจัยแจ้งให้ผู้ป่วย

ทราบว่าผู้วิจัยจะทำการติดตามเยี่ยมและให้การดูแลผู้ป่วยทุกวัน ตั้งแต่ผู้ป่วยเข้ารับการรักษาตัวในหอผู้ป่วยหนักโรคหัวใจและหลอดเลือด หรือหอผู้ป่วยกึ่งวิกฤติโรคหัวใจและหลอดเลือด จนกระทั่งออกจากโรงพยาบาล โดยแต่ละวันที่พบกันผู้วิจัยจะให้การพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย เพื่อเพิ่มความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และความพึงพอใจในชีวิตของผู้ป่วย โดยมีการประเมินปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และความพึงพอใจในชีวิต แล้วจึงนำไปสู่การกำหนดปัญหา และการแก้ปัญหาาร่วมกัน โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยที่มีผลกระทบ และทำให้เกิดปัญหามากาก่อน การกำหนดวิธีการแก้ปัญหาได้จากการร่วมกันเลือกวิธีที่เหมาะสม และเป็นไปได้มากที่สุด ซึ่งอาจเป็นวิธีที่เสนอแนะโดยผู้ป่วยก็ตาม ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงการรับรู้ ความต้องการ และความพร้อมของผู้ป่วยแต่ละรายด้วย นอกจากนี้จะต้องมีการประเมินผลว่าวิธีการแก้ปัญหานั้นมีอุปสรรคหรือประสบผลสำเร็จหรือไม่ ซึ่งวิธีการแก้ปัญหามุ่งที่การเพิ่มความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และการเพิ่มขึ้นของความพึงพอใจในชีวิต ซึ่งอาจจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลหรือแหล่งประโยชน์ต่างๆ ด้วย และระยะเวลาที่ใช้สำหรับผู้ป่วยแต่ละรายจะแตกต่างกันคือ ตั้งแต่ 3 วัน จนถึง 37 วัน

7. ผู้ช่วยวิจัยพบกับผู้ป่วยทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง เพื่อให้ตอบแบบประเมินความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน และแบบประเมินความพึงพอใจในชีวิต ครั้งที่สองในวันที่ออกจากหอผู้ป่วยหนักโรคหัวใจและหลอดเลือด หรือหอผู้ป่วยกึ่งวิกฤติโรคหัวใจและหลอดเลือด แล้วทำการประเมินครั้งที่สามในวันที่จำหน่ายผู้ป่วยออกจากโรงพยาบาล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล คือ อายุ บริเวณการตายของกล้ามเนื้อหัวใจ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ศาสนา อาชีพในปัจจุบัน รายได้ของครอบครัวต่อเดือน การจ่ายค่ารักษาพยาบาล ของกลุ่มตัวอย่าง จะเสนอเป็นค่าความถี่และค่าร้อยละในตาราง
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของอายุ บริเวณการตายของกล้ามเนื้อหัวใจ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพในปัจจุบัน รายได้ของครอบครัวต่อเดือน และการจ่ายค่ารักษาพยาบาล ด้วยสถิติทดสอบไคสแควร์ (χ^2 - test)

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของเพศ ศาสนา และโรคประจำตัวด้วยสถิติฟิชเชอร์

(Fisher's exact probability test)

4. หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และความพึงพอใจในชีวิตก่อนและหลังการทดลองของแต่ละกลุ่ม

5. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจในชีวิต และความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันหลังการทดลองในการวัดครั้งที่สองและสาม ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติทดสอบที (t - test for independent sample)

6. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจในชีวิต และความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันก่อนและหลังการทดลองแต่ละครั้งของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติทดสอบที (Paired t - test)